

Korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimas mažos vertės viešųjų pirkimų srityje
(Veiklos sritys, kurios analizė ir vertinimas atlikti einamaisiais metais)

VEIKLOS SRITIES VERTINIMO APRAŠYMAS

VšĮ Alytaus profesinio rengimo centro Mažos vertės viešųjų pirkimų srityje antikorupcinės analizės
ir vertinimo atlikimo darbo grupė
(Subjektai, atlikę veiklos sritys analizę ir vertinimą)

2020 m. I-IV ketv.
(Analizuotas laikotarpis)

1. VEIKLOS SRITIES ESAMOS SITUACIJOS VERTINIMAS

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601, Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų korupcijos prevencijos tvarkos aprašu, patvirtintu, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. spalio 19 d. įsakymu Nr. V-797, vertinamas VšĮ Alytaus profesinio rengimo centras (toliau – Įstaiga), kuriame galimai egzistuoja įstaigos veiklą veikiančios išoriniai ir/ar vidiniai ir/ar individualūs rizikos veiksniai, galintys sudaryti galimybes atsirasti korupcijai, įstaigoje buvo atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimo mažos vertės viešųjų pirkimų srityje.

Įstaigoje mažos vertės viešųjų pirkimų srityje korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimą atliko Mažos vertės viešųjų pirkimų srityje antikorupcinės analizės ir vertinimo atlikimo darbo grupė: direktoriaus pavaduotoja ugdymui Palmira Raginienė, Vystymo (plėtros) skyriaus vedėja Aurelija Paltanavičienė, viešųjų pirkimų organizatorė Dovilė Barauskienė (2020 m. turėjo vaiko priežiūros atostogas), sekretorė Rima Jarmalavičiūtė.

Analizuotas vienerių metų laikotarpis – 2020 m. I-IV ketvirtis. Pateikiami statistiniai duomenys ir vertinama situacija vadovaujantis 2021-09-20 d. galiojusiais teisės aktais, aktualiais įsakymais, nuostatomis ir pavedimais.

2. VEIKLOS SRITIES VERTINIMO METU NUSTATYTI KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNAI

1. Ar vertinamoje srityje buvo padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veika (sritis atitinka Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo (toliau – KPI) 6 str. 4 d. 1 p. nustatytą kriterijų)?

Įstaigos viešųjų pirkimų srityje 2020-01-01 – 2020-12-31 laikotarpiu nebuvo nustatytas korupcinio pobūdžio nusikalstamos veiklos ar kito tapataus pobūdžio faktas.

Pranešimų apie galimus korupcinio pobūdžio nusikaltimus negauta. Galimybė pateikti pranešimus apie galimą korupcijos atvejį yra. Įstaigos svetainėje patalpinta Atmintinė, kur nurodyta darbuotojams, kaip ir kur galima kreiptis dėl anoniminių ar neanoniminių pranešimų. Visiems asmenims nuolatos viešai paskelbta galimybė apie pastebėtą galimą korupciją pranešti Specialiųjų tyrimų tarnybai.

1. Ar vertinamoje srityje, anksčiau atlikus korupcijos rizikos analizę, buvo nustatyta veiklos trūkumų (sritis atitinka KPI 6 str. 4 d. 7 p. nustatytą kriterijų)?

Korupcijos rizikos analizės viešųjų pirkimų srityje Įstaigoje STT nėra atlikusi.

2. Ar vertinamoje srityje įstaiga priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo (sritis atitinka KPI 6 str. 4 d. 5 p. nustatytą kriterijų)?

2.1. Įstaigoje anksčiau nebuvo atliekamas korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimas viešųjų pirkimų srityje. Įstaigoje patvirtinta sisteminio rizikų valdymo politika, neišskiriant korupcijos ar kitų rizikos rūšių.

2.2. Įstaigoje yra priimti vidaus teisės aktai, reglamentuojantys viešuosius pirkimus ir užtikrinantys Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (toliau VPI) ir Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo, patvirtinto Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 1S-97, reikalavimus.

2.3. Įstaigos vidaus teisės aktuose nustatyta ir reglamentuota prekių, paslaugų ir darbo poreikio formavimo tvarka, šiame procese dalyvaujančių asmenų funkcijos, teisės, pareigos, atsakomybės.

2.4. Įstaigos vidaus teisės aktuose nustatyta ir reglamentuota prekių, paslaugų ir darbų pirkimo planavimo tvarka, šiame procese dalyvaujančių asmenų funkcijos, teisės, pareigos, atsakomybės.

2.5. Įstaigos vidaus teisės aktuose yra nustatyta ir reglamentuota pirkimo inicijavimo ir pasirengimo pirkimui tvarka, o procese dalyvaujančius asmenis, jų funkcijas, teises, pareigas, atsakomybes aprašo Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašas ir Viešųjų pirkimų komisijos darbo reglamentas.

2.6. Yra patvirtintas Mažos vertės viešųjų pirkimų tvarkos aprašas, Viešųjų pirkimų komisijos darbo reglamentas.

2.7. Pirkimų sutarties sudarymo tvarka Įstaigos vidaus teisės aktuose yra nustatyta. Yra apibrėžti dalyvaujantys asmenys, jų funkcijos, teisės, pareigos, atsakomybės.

2.8. Įstaigoje yra nustatyta ir reglamentuota pirkimo sutarties vykdymo tvarka, joje įvardyti dalyvaujantys asmenys, jų funkcijos, teisės, pareigos, atsakomybės.

2.9. Su pirkimų vykdymu susiję dokumentai Įstaigoje registruojami šiuose registruose: pirkimo paraiškų, pirkimų, pirkimo sutarčių.

2.10. Įstaigoje naudojami Microsoft Excel įrankiai duomenims įvesti.

2.11. Įstaigos vidaus teisės aktuose nustatytos aiškios sąlygos, kokiais atvejais mažos vertės viešuosius pirkimus vykdo viešųjų pirkimų komisija, o kokiais atvejais – vienas asmuo (pirkimo organizatorius).

2.12. Į Įstaigos viešųjų pirkimų komisiją neįtraukti vien pavaldumo ryšiais susieti asmenys.

2.13. Įstaigoje priimtas Viešųjų pirkimų komisijos darbo reglamentas, kuriame ir numatomas viešųjų pirkimų komisijos narių kaitumas. Jo ir laikomasi.

2.14. Asmenys, kurie atlieka viešųjų pirkimų iniciatorių funkcijas, patys neorganizuoja ir neatlieka mažos vertės pirkimų, nes veikia viešuosius pirkimus reglamentuojančių teisės aktų ribose.

2.15. Direktoriaus įsakymu patvirtintos darbuotojų pareigybės, darbuotojų, atliekančių nustatytas funkcijas, sąrašas, kurie privalo teikti deklaracijas. Yra paskirtas priežiūrą atliekantis asmuo.

2.16. Rinkos analizė, vadovaujantis Alytaus profesinio rengimo centro viešųjų pirkimų organizavimo bei vidaus kontrolės taisyklėmis yra taikoma siekiant įvertinti atitinkamo pirkimo objekto rinkos kainą planuojant lėšas mažos vertės viešiesiems pirkimams, prieš pradėdamą pirkimą skelbiamą arba neskelbiamą. Rinkos analizę pagal Alytaus profesinio rengimo centro viešųjų pirkimų organizavimo bei vidaus kontrolės taisykles atlieka pirkimų iniciatorius.

2.17. Viešųjų pirkimų komisijos ir pirkimus vykdomas asmuo savo veiksmus derina su direktoriumi. Vidaus teisės aktuose yra numatyta mažos vertės viešųjų pirkimų poreikio formavimo tvarka. Kiekvieno pirkimo būtinumą tvirtina direktorius.

2.18. Įstaigos vidaus teisės aktuose yra nustatytos dokumentų, susijusių su pirkimų planavimu, vykdymu ir sutarčių kontrole, formos.

2.19. Įstaigos vidaus teisės aktuose nėra aprašyta būtinybė vykdyti pirkimus kreipiantis į centrinę perkančiąją organizaciją (CPO), bet pirkimai CPO sistemoje buvo vykdomi.

2.20. Skelbiama tiekėjų apklausa netaikoma, kai tai yra neprivaloma vadovaujantis mažos vertės pirkimų tvarkos parašu.

2.21. Įstaigos vidaus teisės aktuose nėra numatyta ir netaikyta tiekėjų apklausa raštu, kai pagal VPI ir Aprašą tai neprivaloma. Vertinamu laikotarpiu šios nuostatos buvo laikomasi.

2.22. Konkretūs reikalavimai dėl apklausiamų tiekėjų skaičiaus Įstaigos vidaus teisės aktuose yra nustatyti. Kokiais atvejais gali būti apklausiamas vienas tiekėjas nepriklausomai nuo mažos vertės pirkimų sumos, vidaus teisės aktuose yra numatyta. Jei VPĮ ir Apraše yra neprivalomi numatyti atvejai dėl daugiau negu vieno tiekėjo apklausimo, jie vidaus teisės aktuose nėra nustatyti.

2.23. Įstaigos vidaus teisės aktuose yra aiškiai apibrėžta, kokie pirkimo dokumentai rengiami vykdant mažos vertės pirkimus. Pirkimo dokumentai nerengiami, jei VPĮ ir Apraše jie nenumatyti kaip privalomi.

2.24. Įstaigoje pirkimo procedūrą patvirtinančiuose dokumentuose yra nurodomos tikslios pirkimo objektą apibūdinančios ypatybės.

2.25. Vertinamu laikotarpiu nebuvo pastebėta, kad galimai pirkimų techninės specifikacijos gali būti pritaikomos konkrečioms tiekėjams. Vidaus teisės aktuose tai yra numatyta.

2.26. Įstaiga savo internetinėje svetainėje papildomai neviešina informacijos apie mažos vertės viešuosius pirkimus laimėjusius tiekėjus, jų teikiamas paslaugas, šių paslaugų vertes ir tiekėjų pasirinkimo priežastis.

2.27. Vertinamu laikotarpiu nebuvo vykdoma išsamesnė atvejų analizė, nes viešųjų pirkimų komisijai dėl karantino buvo apriboti kontaktiniai susitikimai, gyvas bendravimas.

2.28. Įstaigos Finansų kontrolės, kaip Vidaus kontrolės sistemos dalies ūkinių įvykių ir ūkinių operacijų dokumentų išankstinė ir paskesnioji kontrolė, kurias atitinkamai atlieka vyr. buhalteris ir įstaigos vadovas apima mažos vertės viešųjų pirkimų prevenciją. Didžiausi pirkimai (pagal vertes) yra audituojami VPT (dalis lėšų gaunamos tik pateikus mokėjimų prašymus ir mokėjimai gaunami tik patikrinus pirkimų procedūrų teisėtumą).

2.29. Įstaigos viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės taisyklėse yra nustatyti kriterijai arba sąlygos, kuriais vadovaujantis įstaigoje viešuosius pirkimus organizuojantys ir vykdantys, taip pat už sutarties vykdymą atsakingi asmenys turi informuoti įstaigos vadovą arba viešųjų pirkimų tarnybą dėl galimų pažeidimų.

2.30. Įvykdytų viešųjų pirkimų sutarčių oficialus vertinimas atliekamas atitinkamų padalinių vadovų pagal jų kompetenciją, bei vyr. buhalterio ir įstaigos vadovo.

2.31. Įstaigos atsparumo korupcijos lygis (AKL) viešųjų pirkimų srityje pagal nustatytus kriterijus yra 0,8 (tai yra aukštas AKL ar aukštesnis nei vidutinis).

3. PRIEŽASTYS, DIDINANČIOS KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO RIZIKOS LYGI

Per analizuojamąjį laikotarpį (2020 m. I-IV ketvirtį) veikloje nebuvo užfiksuoti Korupcijos prevencijos įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nurodytų korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų atvejai. Taip pat neužfiksuoti teisės pažeidimai, už kuriuos numatyta administracinė, tarnybinė (drausminė) ar kitokia teisinė atsakomybė, atvejai.

2020 metais Įstaigoje nebuvo atliktas Viešųjų pirkimų veiklos vykdymo vidaus auditas. Tačiau 2019 metais atliktas išorinis vidaus auditas apėmė ir Viešųjų pirkimų veiklos auditą. Išorinio audito išvadose nėra nurodyta korupcijos apraiškų viešųjų pirkimų srityje.

Įstaigos darbuotojų pareigybių aprašymuose dažniausiai nėra įtrauktų antikorpuciniu požiūriu svarbių nuostatų.

Įstaigos direktorius tikslinių grupių susirinkimų, pasitarimų, posėdžių metu informuoja auditoriją apie Centre vykdomos ugdamosios, finansinės ir ūkinės veiklos būseną, pateikia naujausią informaciją, gautą iš steigėjo ir dalininkų, informuoja apie pasikeitusius teisės aktus ir naujai numatytus reikalavimus.

Kontrolė viešųjų pirkimų srityje užtikrinama šiais būdais:

Eil. Nr.	Kontrolės forma/ priemonė	Komentaras
1.	Yra sudaryta pastovi viešųjų pirkimų komisija.	Yra sudaryta nuolatinė viešųjų pirkimų komisija. Įtraukti asmenys turintys reikalingų žinių pirkimams vykdyti, esant poreikiui komisijos asmuo (asmenys) yra pakeičiami arba komisija papildoma kitais narais.

2.	Komisijos pirmininkas yra pateikęs viešųjų ir privačių interesų derinimo deklaraciją.	Komisijos pirmininkas yra pateikęs viešųjų – privačių interesų deklaraciją.
3.	Komisijos nariai yra pateikę viešųjų ir privačių interesų derinimo deklaracijas.	Komisijos nariai yra pateikę viešųjų – privačių interesų deklaraciją.
4.	Užtikrinama nuolatinė pateiktų viešųjų ir privačių interesų deklaracijų pateikimo ir turinio kontrolė.	Yra paskirtas atsakingas darbuotojas už viešųjų ir privačių interesų derinimo deklaracijų pateikimo ir turinio kontrolę.
5.	Komisijos pirmininkas pateikia konfidencialumo ir nešališkumo pasižadėjimą / deklaraciją.	Komisijos pirmininkas yra pateikęs konfidencialumo/ nešališkumo deklaraciją.
6.	Komisijos nariai yra nuolat informuojami apie pareigą nusišalinti esant galimam interesų konfliktui.	Komisijos nariai yra pateikę konfidencialumo/ nešališkumo deklaracijas.
7.	Užtikrinama, kad asmenys, rengę techninę specifikaciją (kai tokia būtina), nedalyvautų pirkimo vertinimo procese.	Esant mažam reikiamos srities specialistų skaičiui šis reikalavimas ne visada gali būti užtikrinamas praktikoje, tačiau stengiamasi to išvengti.
8.	Pirkimų poreikio nustatymas	Yra nustatyta aiški pirkimo plano formavimo procedūra. Taip pat aiškiai apibrėžta pirkimo plano keitimo procedūra. Nustatyta, jog pirkimo metu pirkimo vertė negali būti keičiama.
9.	Pirkimų tvirtinimas	Visi pirkimai yra tvirtinami vadovo arba jo įgalioto asmens. Pirkimo procedūrose nustatyta, jog pirkimą atliekantis ir tvirtinantis asmuo negali sutapti.

Per analizuojamąjį laikotarpį Įstaigos darbuotojų įgyvendinami uždaviniai, vykdomos funkcijos, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka buvo apibrėžti, nenustatyta įstatymų ir jų įgyvendinimo teisės norminių aktų ir administracinių aktų kolizijų, priimti administraciniai aktai peržiūrimi ir, esant poreikiui, koreguojami.

Viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo srityje vadovaujamosi viešųjų pirkimų procedūra. Aiškiai išskirtos pirkimo iniciatorių, organizatorių, atsakingų už sutarties vykdymą asmenų teisės ir pareigos. Nenustatyta įstatymų ir jų įgyvendinimo teisės norminių aktų ir administracinių aktų kolizijų.

Analizuojamu laikotarpiu Įstaiga priėmė savarankiškus sprendimus, susijusius su viešųjų pirkimų organizavimu ir vykdymu. Šie sprendimai priimami savarankiškai ir nereikalauja papildomo derinimo su kitomis valstybės ar savivaldybės įstaigomis, nereikalauja kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo. Dėl šio kriterijaus viešųjų pirkimų sritis yra formaliai priskirtina prie veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė. Pažymėtina, jog didelė dalis viešųjų pirkimų yra nuolat audituojami planinių vidaus ir išorinių auditų, todėl korupcijos pasireiškimo tikimybė mažėja.

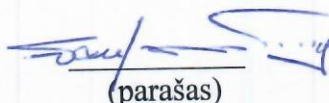
Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba nėra atlikusi korupcijos rizikos analizės.

4. PASIŪLYMAI DĖL KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIŲ NEIGIAMOS ĮTAKOS PANAIKINIMO AR SUMAŽINIMO

Priemonės	Įvykdymo laikas	Laukiami rezultatai	Vertinimo kriterijai
-----------	-----------------	---------------------	----------------------

Pareigybių aprašuose įtraukti antikorupciniu požiūriu svarbias nuostatas.	2021 m. gruodžio mėn.	Mažesnė korupcijos pasireiškimo galimybė.	Patikslintos pareigybių formos, kuriose aiškiai ir išsamiai reglamentuotos darbuotojų atsakomybės.
Galimybe anonimiškai pateikti informaciją vadovui (ar Įstaigos korupcijos prevencijos koordinavimo ir kontrolės darbo grupei) apie galimą korupciją.	2021 m. gruodžio mėn.	Aiškiai apibrėžta darbuotojų galimybė anonimiškai pateikti pranešimus apie galimą korupciją vadovui ar Įstaigos korupcijos prevencijos koordinavimo ir kontrolės darbo grupei.	Gerokai padidėjęs Įstaigos vidaus kontrolės sistemos veiksmingumas.

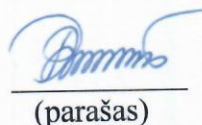
Įstaigos vadovas

(parašas)

Vytautas Zubras
(vardas, pavardė)

Įstaigos korupcijos prevencijos koordinavimo ir kontrolės darbo grupės pirmininkė

(parašas)

Palmira Raginienė
(vardas, pavardė)